

folyosók falán
 Azontúl cinkelt,
 körömmel megjelölt, pakliból kijáró
 kártyaként lépkedek majd a telefonkönyv
 lakói közt,
 apródharisnyás láb helyett
 tükörképemet kötöm
 derekamra köténynek
 Azontúl más nem változik, mint
 fülem mellett az évszakok:
 tők, makk, piros szív, zöld levél.

NOVELLAPÁLYÁZAT

Dobó Judit

AZ ÁBRA

Mielőtt elindultunk volna, megkérdeztem Tódort, nem kékült-e be nagyon a combom. Nem kékült be, babácska, mondta édesen mosolyogva, menjünk, babácska.

Én úgy láttam fent a lakásban, mondtam Tódornak, hogy bekékült a combom, mondtam, nem érdekes, így ő. Lehet, hogy jobb lenne, ha megmutatnám az anyámnak, mondtam, van rajta egy tenyéryi kék folt, lehet, hogy már el is zöldült egy kicsit, és veszélyes minden lábfájás. Miért, fáj? – kérdezte. Nem, mondtam, de hát a folt azt bizonyítja, hogy veszélyes, mondtam. Megmutatom az anyámnak, mondtam. Ahogy gondolod, babácska, így ő.

Csípős hideg volt. Szüleimet mindketten megpuszítottuk. Tódor bement a kisszobába, hogy magára húzzon egy harisnyanadrágot a nadrág alá, mert teljesen átfagyott. Utánamentem, még nem volt kész, csak félig húzta magára a harisnyanadrágot, és akkor benyitott az anyám is, mert nem értette, miért tűntünk el mind a ketten. Ja, bocsánat, mondta, és rögtön ki is ment. Siessünk, babácska, mondta Tódor.

Gyorsan meg is ebédeltünk, leettem spenóttal a szép ibolyamintás blúzomat. A kocsiban jutott eszembe, hogy nem mutattam meg az anyámnak a combomat. Miért nem figyelmeztettél? – mondtam Tódornak. Igaz, folytattam, csak annyit mondott volna, hogy nem tud a dologhoz hozzászólni. És mindez csak azért, mondtam, mert nem szeret engem, ő sem, csak úgy érzi, hogy szeretnie kell, mert ez anyai kötelessége, mondtam, büntudata van, hogy nem szeret, és ettől még kevésbé szeret, a büntudat,

ez köztudott, nem kedvez a szeretetnek, szeretete tehát nem nekem szól, hiszen nem is létezik ez a szeretet, hanem a gyerekek, akit szeretnie kéne, de hát ez persze nem megy parancssóra, mondtam, sőt ellenkezőleg. Megértem én őt, mondtam, Tódort nézve, aki nyugodtan vezetett, nehéz neki, mondtam, egy ilyen szörnyű, terhes, iszonyú és véghezvihetetlen kötelesség súlya alatt. A lábam persze nem gyógyul be ettől, mondtam, hogy ilyen tudatos vagyok, mondtam, hogy tehát ennyire ura vagyok a helyzetnek. Tizenöt éve ura vagyok a helyzetnek, mondtam, tizenöt éve tudom, mi az ábra. Húsz éve, amikor öt éves voltam, néztem a fehér falat, és arra a szörnyűségre gondoltam, ami körülvesz. Tudtam, hogy nem tudom, mi a szörnyű, nem tudom megfejtani, képtelen vagyok rá, nincsenek hozzá szavaim, de elhatároztam, hogy átmen-tem ezt a pillanatot a felnőttkorba, és akkor majd képes leszek megfejtani, mi az ábra, és lám, csak öt évet kellett várnom, és rájöttem, mi az ábra, az, hogy az anyám nem szeret engem, de nagyon erős a kötelességtudata, a felettes énje, szegénynek, anyám még nem nőtt fel teljesen, gyerek maradt, és felelősségérzetből törődik velem, és ebédet ad nekünk, spenótot, mert ez anyai kötelessége, és büntudata van.

Ne sarkíts, babácska, mondta Tódor, én nem sarkítok, mondtam, te kerekítesz, mondtam, hova megyünk, kérdeztem. Kirándulni, mondta. Ki tudja, mi az igazság, most már, mondta. Mi az, hogy igazság, mondtam, mit beszélsz itt összevissza, mondtam, az talán nem igazság, amit én érzek az anyámmal kapcsolatban, amit én érzek, hogy az anyám érez, milyen zavaros a gondolkodásod, mondtam. Talán nem az az igazság az én belső életemmel kapcsolatban, ami az én belső életem, ez tautológia, folytattam, ki más mondja meg, illetve mi más mondja meg, mi a hatása anyámnak énrám, mint az anyám hatása énrám, mondtam. Azt senki más nem tudhatja, senki más nem érzékelheti, hogy bennem mi van, hogy bennem hogyan csapódik le az anyám, mint én, tehát ez esetben a kérdést illetően az én igazságom az igazság, mondtam, mindenki másnak csak távoli és pontatlan elképzelése van erről. Mert hát kinek az agyában lehetne hitelesebb igazság az enyémnél? De talán jobb lett volna, ha sosem mondd meg, hogy öt évig leveleztél az anyámmal énhelyettem, amíg Amerikában voltál. Engem is átvert, mondta Tódor, engem vert át elsősorban. Belészeretél helyettem a levelein keresztül, mondtam. Csak az első levelet írtam én, és az anyámnak adtam, hogy adja fel, és ő átmásolta a szép, gömbölyded írásával, és a leveleidet ő olvasgatta, ő írogatott neked énhelyettem, te mesélted, te hülye, merthogy ki akarta ismerni a jövődő vejét. És énnekem persze sosem volt kulcsom a postaládához. Hova megyünk? Kirándulni, mondta halkán Tódor.

Mindig azt hiszed, mondtam, hogy te tudsz mindent jobban, ami nem rád tartozik, mondtam. Hova megyünk? Kirándulni. Kávézni szeretnék, mondtam, állj meg valahol, kávézni akarok. Miért nem ittál anyukádnál kávé, mondta Tódor. Állj meg, mondtam. A fűben akarsz kávézni, ebben a fagyban, itt nincs kávé. Hát keress egy presszót, mondtam. Tódor jobbra kanyarodott egy szűk kis úton, megcsúszott a kocsi, de csak egy kicsit, mert Tódor a szokásos, csodálatra méltó, higgadt lélekjelenlétével ura maradt, és mentünk tovább. Fogalmam sem volt, hol járunk, egy kis tornyú templom felé haladtunk. Szóval kávé kér a babácska, mondta Tódor. Veled nem lehet beszélgetni, mondtam, te abszolút nem figyelsz oda a másikra, mondtam. Tódor nyugodtan, magabiztosan vezetett, egyszer sem nézett rám.

Meg fogod bánni, mondtam, meg fogod bánni, ahogy viselkedsz velem. Kontroll, mondta, kontrollt tanulhatnál, egy kicsit.

Miért, kérdeztem, talán én is halomra ölöm az óvodásokat, mint az az örült angol? – kérdeztem. Nem, azért itt még nem tartasz, babácska.

Egyre szűkül a tér, mondtam. Itt álljunk meg, mondtam, és leálltunk egy szakadt kocsmá előtt. Igenis, babácska, így ő.

Szeretsz?, kérdeztem, persze nem, mondtam, kiszálltunk az autóból, ahogy az anyám sem szeret, nagyon tudatos vagyok, mondtam, ura vagyok a helyzetnek, mondtam.

Többször gondoltam már rá, hogy megöllek, tényleg, mondtam, hogy beléd szúrok egy kést, a sárga nyelvű konyhakést, mondtam.

Nem tudom, mi tart tőle vissza, mondtam, és Tódor benyitott előttem a kocsmába. Le akarsz cserélni, ugye, mondtam, amikor leültünk az asztalhoz a sarokba. Kontrolláljam magam, mondod, mondtam. Csakhogy akkor már én nem lennék én, mondtam, hanem csupán társadalmi konvenciók halmaza, valami, amit el lehet fogadni, mondtam. A szeretet nem vár el, mondtam, a szeretet csak ad. Igen, mondtam, az ember legfeljebb önmagával szemben lehet elvárással, mondtam. Kávét kér a babácska?

Szántó Piroska

SZEGÉNY MIKES

*„Nem Ede,
nem Ede,
Eduárd!
Fiatal
korában
Ameri-
kában járt.”*

(Radnóti Miklós)

Schöpflin Kati lelkendezve telefonál Londonból:

– Hogy van Pista? Van egy vadonatúj csodagyógyszer a gyomorfekélyre. Holnap megy egy barátunk, küldök vele. Mehetek Amerikába.

Mehetünk Amerikába? Persze hogy mehetünk, ha egyszer az a drága Vajda Miklós és Bill J. Smith megszervezte, hogy a Columbia Egyetem meghívjon! Weöres Sanyi, Vas István feleségestül, Juhász Feri és Vajda Miklós.

Washingtonban és New Yorkban, a Guggenheim Múzeumban fognak felolvasni. Jaj! Persze hogy Pista éppen a rendes gyomorfekély-periódusában kínlódik, ősz van, hogy merhetek vele elindulni? Igaz, már előfordult, hogy betegen indult Olaszországba, és ott aztán elmúlt, de hát a chianti és a whisky két különböző műfaj, és Amerika mégiscsak a whisky.

Atyaúristen, ez egy repülőgép? Nem anyahajó, nem erőd, nem egy önálló sziget? Háromemeletes, hófehér és ezüst, gyönyörű dekoratív ablaksorok, és egy körül csikos vastag csövön kell beügetni, nem hasonlít ahhoz a szelíd kis gépelyhez, amivel Amszterdamba érkezünk.